

اخلاق بهک

قطب‌نمای مسیر اخلاق و تربیت

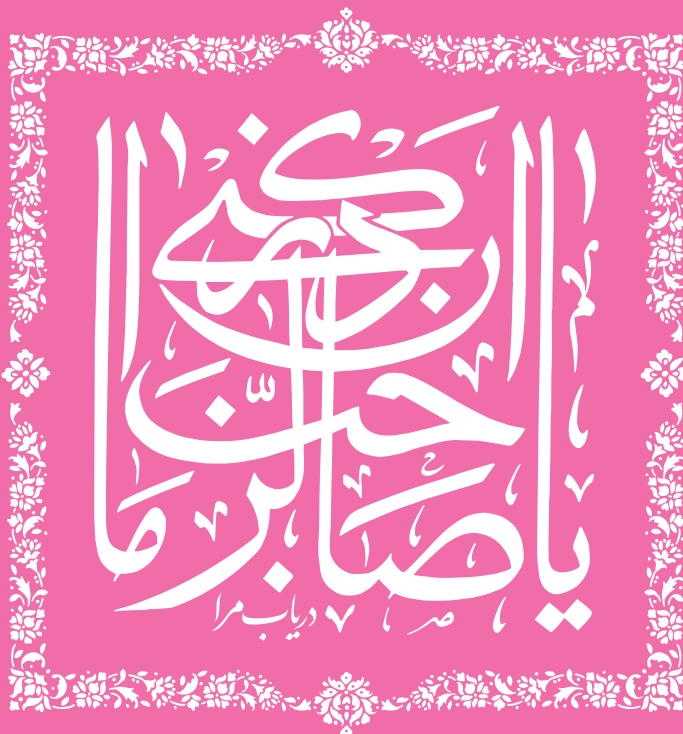
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اخلاق بهک

قطب‌نمای مسیر اخلاق و تربیت

اَلْعِثْمَةُ
اَلْحَبْرُ
اَلْبَرُّ
بَادِمِ بَرِّ

آیت الله ناصری رحمته الله از استادشان آیت الله سید محمد کشمیری رحمته الله درخواست می‌کنند تا اسم اعظم را به ایشان بیاموزد. ایشان می‌فرماید: «اگر اسم اعظم را می‌خواهی، از نام مبارک صاحب الزمان غفلت مکن. اسم اعظم، همان جمله یا صاحب الزمان اغثنی، یا صاحب الزمان ادرکنی است.»

اقل الحلیقه من علیهم

اخلاق پوهک

قطب‌نمای مسیر اخلاق و تربیت

سخن دوست

گزیده‌ای از سخنان حضرت آیت الله ناصری رحمه الله علیه

در باره امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف

بنیاد علمی فرهنگی هاد

۱۴۰۲

قطب‌نمای مسیر اخلاق و تربیت

نصری دولت‌آبادی، محمد، ۱۳۰۹-۱۴۰۱.	سرشناسه
سخن دوست: گزیده‌ای از سخنان حضرت آیت الله ناصرؑ	عنوان و نام پدیدآور
دربارهٔ امام عصرؑ / تحقیق و تدوین سید حبیب حسینی زنانی.	وضعیت ویراست
[ویراست ۲].	مشخصات نشر
قم: انتشارات خُلُق وابسته به مؤسسه فرهنگی دارالهدی ۱۴۰۲.	مشخصات ظاهری
۱۴۴ ص.	فروست
مجموعه آثار حضرت آیت الله ناصرؑ (۲).	شابک دوره
۱ - ۲۴ - ۶۸۱۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸	شابک کتاب
۰ - ۲۱ - ۶۸۱۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸	وضعیت فهرست‌نویسی
فیبا	یادداشت
کتابنامه.	موضوع
نصری دولت‌آبادی، محمد، ۱۳۰۹-۱۴۰۱، وعظ.	موضوع
محمد بن حسنؑ، امام دوازدهم، ۲۵۵ق.	موضوع
محمد بن حسنؑ، امام دوازدهم، ۲۵۵ق-غیبت.	موضوع
Muhammad ibn Hasan, Imam XII - Occultation	موضوع
مهدویت - انتظار Mahdism - Waiting	موضوع
حسینی زنانی، سید حبیب، ۱۳۵۵- گردآورنده.	شناسه‌ی افزوده
۱۳۹۱ س ۳/۲۳/ن/۴/۴۲۲۲ PB	رده‌بندی کنگره
۲۹۷/۴۶۲	رده‌بندی دیوپی
۳۰۶۲۱۹۰	شماره کتاب‌شناسی ملی

سخن دوست

گزیده‌ای از سخنان حضرت آیت الله ناصرؑ

درباره امام عصرؑ

تحقیق و تدوین: سید حبیب حسینی

ناشر: انتشارات خُلُق | شمارگان: ۲۰۰۰

مدیر هنری: محمد مهدی حججی

تمام حقوق محفوظ است.

بنیاد علمی فرهنگی هاد

قم، خیابان صفائیه، کوچه ۲۳، پلاک ۸، انتشارات خُلُق

۰۹۱۲۳۵۱۳۸۷۲ - ۰۲۵۳۷۷۳۷۴۲۹

فهرست

پیش‌گفتار.....	۱۱
ضرورت بهره‌گیری علمی و معنوی از عالمان ربّانی.....	۱۱
مروری بر زندگی‌نامه حضرت آیت الله ناصری رحمته الله علیه	۱۲
معرفی کتاب حاضر.....	۱۳

فصل اول: شناخت امام زمان علیه السلام / ۱۷

گفتار اول: امام زمان علیه السلام ، خورشید پنهان.....	۱۹
نکته اول. سبب بقای هستی.....	۲۰
نکته دوم. لطف عام.....	۲۰
نکته سوم. پرده‌های تاریکی.....	۲۱
راه‌های وصال.....	۲۲
راهکارهای عملی.....	۲۲
توسّل به حضرت.....	۲۳
داستان تشرف طلبه کربلایی.....	۲۳
نماز جعفر طیار علیه السلام	۲۶
گفتار دوم: برکات یار غایب.....	۲۷
آثار و برکات وجود امام زمان علیه السلام	۲۸
منشأ حیات.....	۳۱
تقسیم روزی.....	۳۲
مدیریت هستی.....	۳۳
گفتار سوم: معنای وارث بودن امام زمان علیه السلام	۳۵
الف. اسم اعظم.....	۳۶

- ب. علوم و صفات تشریعی و تکوینی ۳۷
- ج. معجزات انبیا ۳۸
- د. وسایل مخصوص انبیا و اهل بیت علیهم‌السلام ۳۹
- کرامات سقای یزدی ۴۱
- گفتار چهارم: جایگاه امام زمان علیه‌السلام در عالم وجود ۴۵
- گفتار پنجم: ویژگی‌های حضرت مهدی علیه‌السلام ۵۳
- درآمد ۵۳
۱. نور ویژه ۵۴
۲. عروج پس از تولد ۵۵
۳. جمع بین اسم و کنیه پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وآلهم‌وسلم ۵۶
۴. حرمت بر زبان راندن نام مبارک حضرت ۵۷
۵. عدم مجالست با مشرکان و منافقان ۵۸
۶. نبودن در بیعت هیچ یک از جباران ۵۹
۷. ارائه مصحف امیرالمؤمنین علیه‌السلام ۵۹
۸. اجازه جهاد به فرشتگان و جتیان ۶۰
۹. طولانی‌ترین عبادت ۶۱
۱۰. اسم اعظم حضرت حق ۶۲
- ائمّه اطهار علیهم‌السلام، مجاری اراده حضرت حق ۶۳
- یادآوری ۶۴

فصل دوم: وظایف ما در عصر غیبت امام زمان علیه‌السلام / ۶۷

- گفتار اول: انتظار یار (۱) ۶۹
- وظیفه ویژه ما ۷۱
- معنای انتظار ۷۳
- راه رسیدن به مقام انتظار ۷۴
- توسل به مادر امام زمان علیه‌السلام ۷۶
- داستان تشرف حاج محمد ۷۶

گفتار دوم: انتظار یار (۲)	۷۹
الف. برادری با رسول خدا ﷺ	۷۹
ب. همچون شهدای بدر و احد	۸۰
ج. همانند روزه‌داران شب‌زنده‌دار	۸۱
د. همراهی با پیامبر اعظم ﷺ	۸۱
ه. نجات از نابودی	۸۱
و. برتر بودن از مردمان	۸۲
این همه ثواب، برای چه؟	۸۲
وظایف منتظر	۸۴
۱. شناخت امام علی (ع)	۸۴
۲. الگوپذیری و اقتدا	۸۵
۳. یاد امام	۸۶
والا ترین منتظر	۸۷
گفتار سوم: باید خواست	۸۹
معنای غیبت	۹۰
پرده غیبت	۹۱
داستان کور بینا	۹۳
چرا غیبت؟	۹۴
حکایت علامه حلی	۹۶
حکمت تأخیر ظهور	۹۷
نبود تقاضای کافی	۹۸
داستان تشرف حاج محمد علی فشندی	۹۹
مراقبت از شیعیان، پیش از تولدشان	۱۰۰
گفتار چهارم: زمینه‌سازی ظهور	۱۰۵
ایرانیان و زمینه‌سازی ظهور	۱۰۵
چگونگی زمینه‌سازی برای ظهور	۱۱۰
داستانی از مرحوم شیخ محمد کوفی	۱۱۰
داستان تشرف مرحوم شیخ محمد کوفی	۱۱۲

فصل سوم: سؤالات مهدوی علیه السلام / ۱۱۵

- گفتار اول : طول عمر امام زمان علیه السلام ۱۱۷
- شبّهات مربوط به طول عمر حضرت ۱۱۷
- پاسخ اول ۱۱۷
- پاسخ دوم ۱۱۸
- پاسخ سوم ۱۲۰
- داستان تشرف بحالعلوم مبنی ۱۲۰
- او را فراموش نکنید ۱۲۳
- گفتار دوم : چگونگی غلبه امام عصر علیه السلام بر دشمنان ۱۲۵
- مقابله‌های غیرطبیعی در طول تاریخ ۱۲۶
- نجات کعبه ۱۲۷
- نجات حضرت سجاد علیه السلام ۱۲۷
- جنگ حضرت بقیة الله علیه السلام ۱۲۸
- داستان مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی رحمته الله ۱۲۸
- امام زمان علیه السلام و سلاح روز ۱۳۰
- گفتار سوم : جایگاه نواب اربعه ۱۳۳
- نقش نواب اربعه در دوران غیبت صغرا ۱۳۳
- عثمان بن سعید ۱۳۴
- محمد بن عثمان ۱۳۵
- حسین بن روح ۱۳۶
- کرامتی از جناب حسین بن روح ۱۳۷
- کرامتی از مرحوم میرزای قمی ۱۳۷
- علی بن محمد سمری ۱۳۸
- ادّعاهای دروغ ۱۳۹
- فهرست منابع ۱۴۱

امیرمؤمنان علی علیه السلام

جَالِسُ الْعُلَمَاءِ يَزِدُّدُ عِلْمُكَ وَيَحْسُنُ أَدَبُكَ وَتَزُكُّ نَفْسُكَ^۱

با علما همنشین باش، تا دانشت فزونی یابد، ادب تو نیکو گردد و جانت پاک شود.

پیش‌گفتار

ضرورت بهره‌گیری علمی و معنوی از عالمان ربّانی

در این زمانه که آلودگی‌های فثاورانه، علاوه بر آلودگی آب و هوا، فطرت‌های پاک را نیز به مخاطره و اضطراب وا داشته، بهره‌گیری از عالمان ربّانی و سیراب شدن از چشمه زلال علم و موعظه آنان، بسی گوارا و حیات‌بخش است؛ عالمانی که با دو بال علم و تقوا، به آسمان معارف راه یافته و از آنجا تحفه‌هایی بی‌مانند به ارمغان آورده‌اند. اما از آنجا که همنشینی با چنین عالمانی - چه از جانب عموم علاقه‌مندان و چه از جانب خود آن عالمان بزرگوار- همیشه مقدور نیست، یکی از راه‌های بهره‌گیری از آن بزرگواران، انس با آثار آنان است. چگونه چنین نباشد و حال آن‌که جان‌های نورانی آنان سبب شده است، قلم و بیان‌شان نیز نور بیفشاند و راه بنماید.

مجموعه پیش‌رو که دربردارنده آثار بیانی و بنانی حضرت آیت الله ناصری رحمته الله علیه

است، در همین راستا، تدوین و ارائه شده تا راهی باشد برای کسب فیض از کلام آن عالم بزرگوار.

مناسب است دفتر را با مروری کوتاه بر زندگی نامه این عالم ربانی آغاز کنیم.

مروری بر زندگی نامه حضرت آیت الله ناصری رحمته الله علیه

عالم خودساخته و عاشق دل‌باخته، حضرت آیت الله ناصری رحمته الله علیه در سال ۱۳۰۹ ش در دولت آباد اصفهان دیده به جهان گشود. خانواده ایشان بهره‌مند از علم و تقوا و پدرش، حاج شیخ محمدباقر، عالمی زاهد، وارسته و اهل عبادت بود که از محضر عالمانی گران سنگ هم چون آخوند کاشی، جهانگیرخان قشقایی و حاج آقا رحیم ارباب رحمته الله علیه بهره‌های فراوان علمی و عملی برده بود.

مرحوم حاج شیخ محمدباقر، برای ادامه تحصیل به نجف اشرف مهاجرت می‌کند و بدین سان، برای آیت الله ناصری که در آن زمان، چهارده سال داشته، فصلی نو و برگی زرین از دفتر زندگی‌اش رقم می‌خورد. پس از دو سال اقامت در جوار امیرمؤمنان علیه السلام مادر به دیدار حق می‌شتابد و در جوار حرم مولایش آرام می‌گیرد. یک سال پس از رحلت مادر، پدر به ایران باز می‌گردد و فرزند هفده ساله خود را به امیرمؤمنان علیه السلام می‌سپارد. پدر پیش از ترک نجف، از برخی عالمان ربّانی می‌خواهد که فرزندش را از یاد نبرند و در غیاب وی، به تربیتش اهتمام ورزند.

مجاورت حضرت امیر علیه السلام و ارتباط با عالمان وارسته، بهترین زمینه را برای رشد و ترقی معظم له فراهم می‌کند و ایشان نیز از این فرصت و موقعیت، به بهترین شیوه استفاده می‌نماید. برخی اساتید سطوح عالی ایشان عبارتند از آیات عظام: امام خمینی، سید ابوالقاسم خویی، سید عبدالهادی شیرازی، سید محمود شاهرودی و میرزا هاشم آملی رحمته الله علیه.

وی در دوران اقامت در نجف اشرف، در اخلاق و معنویت نیز از محضر

عالمانی ربّانی و انسان‌هایی وارسته هم‌چون آیت الله سیّد جمال‌الدین گلپایگانی، سیّد محمّد کشمیری، حاج شیخ عبّاس قوچانی، حاج شیخ محمّد کوفی و حاج عبدالزهراء گراوی رحمته‌م‌الله بهره‌های فراوان برد.

حضرت آیت الله ناصری پس از سالیانی توشه‌اندوزی از محضر حضرت امیرمؤمنان علیه‌السلام به امر استاد خود، مرحوم آیت الحقّ سیّد محمّد کشمیری به ایران باز می‌گردد و در دولت‌آباد اصفهان، به تربیت نفوس مستعدّ، تدریس فقه و اصول و تفسیر و نیز اقامه نماز جماعت و پاسخ‌گویی به نیازهای گوناگون مردم می‌پردازد. مجالس وعظ ایشان، در محضر ارباب معرفت و معنویت، سازنده و مؤثر به شمار می‌آید؛ به‌ویژه این‌که در کلامش عشق به یارِ غایب از نظر، حضرت بقیّة الله الاعظم رحمته‌م‌الله موج می‌زد؛ به‌گونه‌ای که هنگام ذکر و یاد حضرتش، عنان اختیار از کف می‌داد و اشک و آه را چاشنی سفره کلامش می‌کرد.

آیت الله ناصری دل‌داده آن حضرت بود و پیوسته از او می‌گفت. ترجیع‌بند کلام او این بود که: «در هر حال، یا بن الحسن را فراموش نکنید». همچنین «صدقه روزانه برای سلامتی حضرت»، «خواندن نماز امام زمان علیه‌السلام در هر روز» و «دعا کردن برای فرج آن عزیز سفرکرده» از سفارش‌های همیشگی آیت الله رحمته‌م‌الله بود که خود نیز مقید بود به آن‌ها عمل کند.

خدایش در دریای رحمت خویش غرقه فرماید و خلأ او و امثال او در جامعه اسلامی مان را جبران فرماید.

معرفی کتاب حاضر

کتاب حاضر دوّمین اثر برآمده از مجموعه سخنان عالم ربّانی، حضرت آیت الله ناصری رحمته‌م‌الله با موضوع مهدویّت است. محتوای این مجموعه که در جمع‌گروهی از مؤمنان ایراد شده، پس از تنقیح، بازنویسی و ویرایش، به صورت سلسله‌گفتارهایی

تحت عنوان «محو دلدار» در نشریه تربیتی اخلاقی خُلُق^۱ به چاپ رسید و سپس در قالب کتاب سخن دوست به بازار نشر عرضه شد. سخن دوست مشتمل بر سه فصل، و هر فصل شامل چند گفتار است:

فصل اوّل که عنوان «شناخت امام زمان (عج)» را بر پیشانی دارد، خود مشتمل بر پنج گفتار به شرح زیر است:

گفتار اوّل: امام زمان (عج) خورشید پنهان؛

گفتار دوّم: برکات وجودی امام زمان (عج)؛

گفتار سوّم: معنای وارث بودن امام زمان (عج)؛

گفتار چهارم: جایگاه امام زمان (عج) در عالم؛

گفتار پنجم: ویژگی‌های حضرت مهدی (عج).

فصل دوّم با عنوان «وظایف ما در عصر غیبت» نیز چهار گفتار را در خود جای داده است. عناوین این گفتارهای چهارگانه عبارتند از:

گفتار اوّل و دوّم: انتظار امام زمان (عج)؛

گفتار سوّم: طلب و درخواست؛

گفتار چهارم: زمینه‌سازی ظهور.

و بالاخره، فصل سوّم که به عنوان آخرین فصل این نوشتار و با عنوان «سؤالات مهدوی» مطرح شده، دارای سه گفتار به شرح زیر است:

گفتار اوّل: طول عمر امام زمان (عج)

گفتار دوّم: چگونگی غلبه امام زمان (عج) بر دشمنان؛

۱. نشریه تربیتی اخلاقی خُلُق، نشریه‌ای با موضوع اخلاق و معنویت است که از سوی «مؤسسه فرهنگی دارالهدی» در شهر مقدّس قم منتشر می‌شود و به لطف خداوند، مورد استقبال اساتید، فضلا و عموم علاقه‌مندان به معنویت و اخلاق قرار گرفته است. علاقه‌مندان برای اطلاع بیشتر در مورد این نشریه می‌توانند به پایگاه اینترنتی بنیاد علمی فرهنگی هاد به نشانه www.bonyadhad.ir مراجعه کنند.

گفتار سَوَم: بررسی جایگاه نَوَاب اربعه.

از ویژگی‌های این کتاب و وجه تمایز آن با دیگر آثار مشابه این است که صاحب آن، عالمی است که عمرش را در عشق و دلدادگی به امامش سپری کرد. آن‌چنان مِهَر حضرت به دل و جاننش نشسته بود که هر مجلس و هر فرصتی را غنیمت می‌شمرد و دل‌ها را متوجّه محبوبش می‌نمود. آن‌گاه که از امامش یاد می‌کرد، دانه‌های مرواریدی که از چشمانش فرو می‌ریخت، چهره نورانی‌اش را درخشان‌تر و جذاب‌تر می‌کرد.

سخن دوست سخنی است که از دل دوستی در وصف حضرت دوست بر آمده و لاجرم بر دل نیز می‌نشیند. حکایاتی که ایشان خود مستقیماً، از زبان برخی دوستان و ره‌یافتگان به محضر شریف حضرت شنیده و نقل فرموده است، نیز از دیگر مزایای کتاب حاضر به شمار می‌آید.

در اغلب گفتارها در جریان تدوین، تحقیق و ویرایش‌های صورت گرفته، سعی شده ادبیات و گرمای نَفَس تأثیرگذار ایشان تا حد امکان حفظ شود.

در پایان، وظیفه اخلاقی خویش می‌دانیم از همه کسانی که در فرایند آماده‌سازی این دفتر به نحوی مشارکت داشته‌اند، صمیمانه قدردانی و تشکر کنیم؛ به‌ویژه از حَجّت الاسلام و المسلمین جناب آقای سید حبیب حسینی که کار پرمشقت جمع‌آوری، تنظیم و تدوین کتاب را بر عهده داشته است. از خداوند متعال برای همه این عزیزان، توفیقات روزافزون آرزو مندیم.

مرکز پژوهشی اخلاق و تربیت اسلامی

وابسته به بنیاد علمی فرهنگی هاد

جعفر ناصری دولت‌آبادی

اخلاق پوهک

قطب‌نمای مسیر اخلاق و تربیت

فصل اول

شناخت امام زمان علیه السلام

- ❁ امام زمان علیه السلام، خورشید پنهان
- ❁ برکات وجودی امام زمان علیه السلام
- ❁ معنای وارث بودن امام زمان علیه السلام
- ❁ جایگاه امام زمان علیه السلام در عالم
- ❁ ویژگی‌های حضرت مهدی علیه السلام

گفتار اول

امام زمان علیه السلام، خورشید پنهان

از هر چه بگذریم، سخن دوست، خوش‌تر است. سزاوار است که مجلس را به اسم حضرت بقیة الله علیه السلام متبرک کنیم؛ هر چند شایسته است که انسان در همه حالات و همه اوقات، فکر و ذکرش حضرت باشد؛ چون او ولی الله، نماینده حضرت حق، روح عالم وجود و ذخیره الهی است.

در روایاتی از نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سایر معصومان علیهم السلام و همچنین از خود حضرت بقیة الله علیه السلام نقل شده که مثل حضرت بقیة الله علیه السلام، مثل خورشید پشت ابر است. راوی می‌گوید:

فَقُلْتُ لِلصَّادِقِ علیه السلام فَكَيْفَ يَنْتَفِعُ النَّاسُ بِالْحُجَّةِ الْغَائِبِ الْمُسْتَوْرٍ قَالَ كَمَا يَنْتَفِعُونَ بِالشَّمْسِ إِذَا سَتَرَهَا السَّحَابُ؛^۱

به حضرت صادق علیه السلام عرض کردم: «یابن رسول الله! مردم از حیثی که غایب و پنهان است، چگونه بهره می‌برند؟» حضرت صادق علیه السلام در

۱. بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۹۲.

جواب می‌فرمایند: «همان‌طور که مردم از خورشید، در هنگامی که ابرها آن را می‌پوشانند، بهره می‌برند از وجود مقدّس امام زمان (علیه السلام) هم در زمان غیبت، بهره‌مند می‌شود».

این تمثیل، بسیار زیبا است و نکات زیادی دارد که به بعضی از آن‌ها اشاره می‌کنیم.

نکته اول. سبب بقای هستی

همان‌گونه که خورشید، سبب حیات و بقای منظومه شمسی است و زمین، وابسته به وجود خورشید است، حضرت بقیة الله (علیه السلام) هم سبب بقا و رشد و نُموّ عالم وجود است. خودشان فرمودند:

نَحْنُ صَنَائِعُ رَبِّنَا وَ الْخَلْقُ بَعْدَ صَنَائِعِنَا!

ما دست‌پرورده و ساخته‌شده خداوند هستیم و بقیه مخلوقات، [به اذن خدا] دست‌پرورده و ساخته ما هستند.

حضرت بقیة الله (علیه السلام) محور عالم امکان و سبب بقای عالم وجودند. سبب حیات این عالم ماده، بلکه معجزات هستند. این ویژگی، به حضرت بقیة الله (علیه السلام) اختصاص ندارد؛ بلکه مربوط به مسئله ولایت کلیه است که همه چهارده نور مقدّس، دارای آن هستند.

نکته دوم. لطف عام

نکته دیگری که از این تمثیل برداشت می‌شود، این است که همان‌گونه که خورشید برای همه موجودات نافع است، خیر و برکت حضرت بقیة الله (علیه السلام) نیز عام بوده، به همه موجودات می‌رسد.

۱. بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۷۸؛ الاحتجاج، ج ۲، ص ۴۶۷؛ الغیبة (طوسی)، ص ۲۸۵.

این مطلب، برای عموم مردم، محسوس است که خورشید برای عالم وجود و منظومه شمسی، بسیار نفع دارد. حضرت بقیه الله (عج) هم همین‌طور لطفشان عام است. در دعای عدیله چنین آمده است:

يُؤْمِنُهُ زُرْقُ الْوَرَى وَ بِوُجُودِهِ ثَبَّتَتِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ^۱

به برکت آن حضرت، به مخلوقات روزی می‌رسد و به سبب وجود آن بزرگوار، زمین و آسمان، استوار می‌شود.

نکته سؤم. پرده‌های تاریکی

یکی دیگر از نکات آن تمثیل زیبا، این است که هر مقداری که ابرها کمتر باشند، فایده خورشید برای عالم ماده، بیشتر خواهد بود و هرچه ابرها بیشتر شدند، نفع خورشید و نور آن که سبب رشد و نمو موجودات می‌شود، کمتر خواهد بود. این مطلب، درباره رابطه انسان با حضرت بقیه الله (عج) هم صادق است. هر مقدار که انسان حجاب‌های ظلمانی‌اش کمتر باشد، از انوار قدسی حضرت، بیشتر بهره خواهد برد و هر چه حجاب‌های ظلمانی انسان بیشتر باشد، استفاده از انوار قدسی آن حضرت کمتر خواهد بود.

آنچه باعث ایجاد حجاب‌های ظلمانی میان ما و حضرت بقیه الله (عج) می‌شود، گناهان و صفات رذیله است. هرچه گناه بیشتری از ما سر بزند، حجاب و پرده میان ما و حضرت بیشتر می‌شود. هرچه اعمال صالح، عبادات و توجهات ما بیشتر باشد، نورانی‌تر شده و با آن حضرت، سنخیت پیدا می‌کنیم و می‌توانیم از وجود مقدسشان بیشتر بهره ببریم.

برادرها! یک مقدار بیشتر حواسمان را جمع کنیم. این گناهان است که ما را از امام زمانمان دور کرده است. تقوای الهی را بیشتر مراعات کنیم، تا بتوانیم

۱. مفاتیح الجنان، دعای عدیله.

از وجود مقدّس‌شان بیشتر بهره ببریم. مواظب چشم و دست و زبان خود باشیم. مواظب صفات رذیله خودمان مثل حسد، ریا، کینه، غرور و عجب باشیم تا از حضرت دور نشویم.

راه‌های وصال

بزرگان فرموده‌اند اگر انسان بخواهد به حضرت مهدی علیه السلام نزدیک شود و ارتباطی با آن بزرگوار برقرار کند، باید حجاب‌های درونی‌اش را کم کند؛ از جمله آنکه صفات رذیله‌اش را مداوا کند و از بین ببرد؛ چون هر صفت رذیله، حجاب بسیار ضخیمی میان انسان و حضرت بقیة الله علیه السلام است.

راهکارهای عملی

برای کسانی که خواهان تقرّب به ساحت مقدّس امام زمان علیه السلام هستند، می‌توان موارد زیر را که متّخذ از روایات هستند، توصیه کرد. این موارد در حقیقت، قدم‌های اولیه خودسازی و سلوک معنوی هم محسوب می‌شوند.

✓ توبه‌ای از اعمال گذشته کند و تصمیم بگیرد که در آینده گناه نکند، مبارزه با حق ننماید و شیطان را پیروی نکند؛

✓ ملتزم شود که نمازهایش را اوّل وقت بخواند؛

✓ تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را بعد از نمازها حتماً بخواند؛

✓ هر روز بعد از نماز صبح، دعای عهد را بخواند؛

✓ اغلب اوقات با وضو باشد؛

✓ روزی صد بار استغفار کند؛^۱

✓ روزی پنجاه آیه قرآن بخواند؛

۱. تفسیر نور الثقلین، ج ۵، ص ۳۸.

✓ موقع خواب، با وضو باشد و مقداری قرآن بخواند.

انجام این اعمال، بسیار مفید است و سبب زوال یا کم‌رنگ شدن حجاب‌ها می‌شود و در نتیجه، انسان از انوار قدسی حضرت بیشتر بهره می‌برد.

توسّل به حضرت

یکی از دستورات مهم، این است که توسّل به حضرت، همیشگی و دائمی باشد؛ در همه ابعاد زندگی، برای تحصیل معارف، درباره مسائل اجتماعی، انفرادی، اقتصادی، سیاسی و... باید انسان «یا بن الحسن» را فراموش نکند؛ چون کسی که الآن مسئولیت عالم وجود را دارد، حضرت بقیة الله علیه السلام است. این وجود مقدّس، بر همه چیز آگاه و به اذن خدا بر هر کاری توانا هستند؛ لذا سزاوار است انسان در هر مشکلی «یا بن الحسن» را فراموش نکند. همچنین باید در هر موقعیت مناسبی، تبلیغی از حضرت بشود تا مردم، شناخت بیشتری از حضرت پیدا کنند.

روش بزرگان و علما نیز همین بوده است که در مشکلاتشان توجّه و توسّل به حضرت بقیة الله علیه السلام را فراموش نمی‌کردند و نتیجه هم می‌گرفتند. از باب تبرک یک نمونه از توسّلات به حضرت را بیان می‌نماییم.

داستان تشرف طلبه کربلایی

حدود پنجاه سال قبل که نجف بودیم، بزرگان این داستان را نقل می‌کردند که طلبه‌ای جوان به نام شیخ حسن در کربلا

یکی از دستورات مهم، این است که توسّل به حضرت، همیشگی و دائمی باشد؛ در همه ابعاد زندگی، برای تحصیل معارف، درباره مسائل اجتماعی، انفرادی، اقتصادی، سیاسی و... باید انسان «یا بن الحسن» را فراموش نکند.

بود و با همسرش در یک خانه بسیار محقر زندگی می‌کردند. این طلبه بعد از ازدواج، به بیماری سِل سینه مبتلا می‌شود و پیوسته از سینه‌اش خون می‌آید. او برای مخارج درمان، از دوستان و کسبه مؤمن و دیگران قرض می‌کند؛ اما نتیجه‌ای نمی‌گیرد و درمان‌هایش مؤثر واقع نمی‌شود.

یک روز شیخ حسن در منزل نشسته بود و فکر می‌کرد که چند ماه است ازدواج کرده است و نزد فامیل و خویشان همسرش آبرو دارد. از یک طرف، بیماری و از طرف دیگر هم فقر، فشار آورده است و هیچ راهی ندارد؛ لذا خیلی ناراحت شد و چند روزی از منزل بیرون نرفت.

یک روز به حرم حضرت اباعبدالله علیه السلام رفت و گفت: «یا اباعبدالله! من از سربازان فرزند شما، حضرت مهدی علیه السلام هستم. شما که گرفتاری‌های من را می‌دانید. ازدواج کردم و پیش خانواده‌ام خجالت می‌کشم. وضع مادی‌ام خیلی خراب است. در اثر این کسالت و ازدواجم، مقدار زیادی بدهکار شده‌ام و سینه‌ام هم که این طور است. فرزند شما هم که به من محل نمی‌گذارند. من سرباز ایشان هستم؛ ولی هیچ اعتنایی به من ندارند. من اولاً شکایت فرزندان را به شما می‌کنم^۱ و ثانیاً می‌خواهم که از خدا بخواهید مرگ من را برساند. من دیگر نمی‌توانم این وضع را تحمل کنم». خلاصه، خیلی منقلب می‌شود و گریه می‌کند و بعد به منزل بر می‌گردد.

فصل تابستان بوده است و خانمش رختخواب او را روی پشت بام پهن می‌کند و می‌گوید: «بروید بالا استراحت کنید. پایین هوا گرم است». شیخ حسن با چشم گریان به پشت بام می‌رود و یقین داشته که دعای بالاسر حضرت اباعبدالله علیه السلام

۱. البته در مواقعی، مشکلات گوناگونی انسان را تحت فشار شدید قرار می‌دهند؛ اما نباید به خود اجازه داد که فشار مشکلات، انسان را به نااشکیبایی و سخن‌های نادرست وادارد؛ از جمله در این ماجرا، شکایت از امام زمان علیه السلام نادرست و غیرقابل تأیید است؛ هرچند آن حضرت به لطف خود، بزرگوارانه شکایت‌کننده را مورد تَفَقُّد و لطف قرار دادند.

اجابت می‌شود و حضرت عزرائیل الآن تشریف می‌آورند؛ لذا رو به قبله می‌خوابد و منتظر قبض روح می‌شود.

او همان‌طور که رو به قبله خوابیده بود، ناگهان می‌بیند در پله‌ها یک نفر می‌گوید: «یا الله یا الله». او فوراً بلند می‌شود و تعجب می‌کند که این شخص کیست که بی‌سر و صدا وارد خانه شده است؟ همسرش چطور در را بدون اطلاع من باز کرده است؟ او دید یک آقای خیلی محترم و معزز دارند تشریف می‌آورند. شیخ حسن احترام کرد و آقا نشستند. شیخ حسن هم دو زانو مقابل ایشان نشست. بعد آقا فرمودند: «کارت به جایی رسیده است که شکایت من را به جدّم حسین علیه السلام می‌کنی؟ من از شما غافل نیستم. سینه‌ات که بهتر شد. وضع زندگی‌ات هم مرتّب می‌شود. این برای شما یک امتحان بود که الحمدلله از امتحان، سربلند خارج شدید».

بعد ایشان بلند می‌شوند و پایین می‌روند. شیخ حسن هم مات می‌ماند که این حرف‌ها یعنی چه؟ وقتی که چند پله‌ای پایین می‌روند، شیخ حسن می‌دود که «یا الله» بگوید تا همسرش کنار برود؛ اما می‌بیند هیچ کس در پله‌ها نیست. خانواده‌اش را صدا می‌زند و می‌گوید: «من که آمدم در را بستم، شما در را روی کسی باز کردی؟» می‌گوید: «نه، من در را باز نکردم». شیخ حسن متوجه می‌شود که حضرت بقیه الله علیه السلام بودند و منقلب می‌شود. بعد از آن تشرّف، هم سینه‌اش خوب می‌شود و هم وضعش مرتّب می‌شود.

منظور اینکه انسان در تمام مشکلات «یا بن الحسن» را فراموش نکند. حضرت بقیه الله علیه السلام محیط به عالم وجودند. سزاوار است مؤمنان، دوستان و علاقه‌مندان به وجود مقدّس حضرت، هر صبح دعای عهد را بخوانند. انسان بعد از هر نمازی دو دعای مستجاب دارد. مناسب است یکی از این دعاها را برای تعجیل فرج حضرت بگذارد، تا حضرت هم به او دعا کنند.

نماز جعفر طیار علیه السلام

یکی از امور بسیار مهم که باید عنایت ویژه به آن داشته باشیم، توسل است. توسل خیلی اثر دارد. گدایی کردن در خانه خدا و ائمه اطهار علیهم السلام تجارتی است که سرمایه نمی‌خواهد. یکی از توسلاتی که بزرگان به آن سفارش می‌کردند، نماز جعفر طیار است که گره‌های بسیار مهم را با آن می‌توان باز کرد؛ البته آن نماز، شرایطی دارد که رعایت آن‌ها، اثرگذاری‌اش را بیشتر می‌کند. بهترین وجهش این است که انسان، روز چهارشنبه و پنج‌شنبه و جمعه را روزه بگیرد و در عصر جمعه، نماز جعفر طیار را بخواند و بعد هم مبلغی را هر چند اندک باشد، برای سلامتی حضرت بقیه الله علیه السلام صدقه بدهد و حاجت خودش را از خدا تقاضا کند که فرموده‌اند ممکن نیست حاجت رد شود. اغلب افراد در ماه مبارک، موفق به خواندن نماز جعفر طیار می‌شوند؛ چون در این سه روز، روزه دارند و عموماً شرطش در ماه مبارک موجود است. نماز جعفر، چهار رکعت (دو نماز دو رکعتی) است و بعد آن، صدقه مختصری داده می‌شود و سپس برای رفع گرفتاری‌های خودتان و همه شیعیان و مسلمانان، مخصوصاً برای تعجیل فرج حضرت بقیه الله علیه السلام دعا شود که ان شاء الله مستجاب هم خواهد شد.

امام زمان علیه السلام در هیچ حالی ما را فراموش نمی‌کند، ما هم سزاوار نیست که حضرت را فراموش کنیم. در توسلات، توجهات و گرفتاری‌هایمان، آن حضرت را صدا بزنیم. خدا می‌داند اگر راه حل برای رفع گرفتاری‌های مادی و معنوی می‌خواهید، باید «یا بن الحسن» بگویید؛ ان شاء الله مورد عنایت قرار می‌گیرید. هیچ جای دیگر هیچ راهی جز این نیست؛ چون ایشان ملاذ و ملجأ شیعه هستند.

گفتار دوم

برکات یار غایب

از امیر المؤمنین علیه السلام نقل شده است که فرمودند:

الْكَلَامُ إِذَا خَرَجَ مِنَ الْقَلْبِ وَقَعَ عَلَى الْقَلْبِ وَإِذَا خَرَجَ مِنَ اللِّسَانِ لَمْ يُجَاوِزِ الْأَذَانَ؛
سخن وقتی از قلب خارج شود، به قلب هم می‌نشیند و اگر فقط از زبان
خارج شود، از گوش‌ها تجاوز نمی‌کند [و به قلب نمی‌رسد].

اگر کسی وصل شود، هرچه از خدا و انبیا و ائمه علیهم السلام بگوید، در قلب می‌رود؛ اما
کسانی که مثل من وصل نیستند، فقط حرفی می‌زنند و حرفشان از این گوش‌ها
تجاوز نمی‌کند. ما قابل نیستیم که بخواهیم فضایل و برکات وجودی امام
زمان علیه السلام را بگوییم؛ لکن در عین حال «تاریشه به آب است، امید ثمری هست».
امیدواریم حضرت، ما را هدایت فرمایند. برای منور شدن دل‌ها چند جمله‌ای
در مورد برکات و آثار وجودی امام زمان علیه السلام مطرح می‌کنیم؛ اما قبل از ورود به
بحث، این نکته را هم باید متذکر شویم که همان‌طور که هر میوه و غذایی اثری

دارد، هر عبادت و عملی هم اثر خاصی دارد. استاد ما - خدا رحمتشان کند- سفارش می‌کردند این اعمال مستحبی را -ولو یک بار در عمر- انجام بدهید. هر کدام از این اعمال، یک اثری دارد. اعمال مستحب، زیاد است؛ لکن اهم و مهم دارد. بعضی، آثار زیادی دارد و بعضی، کمتر؛ مثلاً خواندن تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بعد از نمازها، بیشتر از خواندن هزار رکعت نماز ثواب دارد.^۱ ماجرای این تسبیحات این است که حضرت زهرا علیها السلام از محضر پدر بزرگوارشان تقاضاهایی کردند و حضرت برای سهولت کارهای دنیایی و روان شدن کارها، تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام را سفارش فرمودند.^۲

یکی دیگر از آثار تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام، این است که پیوسته انسان به فکر این بزرگوار و مظلومیتشان باشد و خلاصه ارتباطش را با ولایت استوار کند. شاید نبی اکرم صلی الله علیه و آله هم می‌خواستند از طریق فاطمه زهرا علیها السلام ولایتی‌ها به سعادت و تکامل ابدی برسند که این تسبیح را دستور دادند.

از آثار تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام، این است که پیوسته انسان به فکر این بزرگوار و مظلومیتشان باشد و خلاصه ارتباطش را با ولایت استوار کند.

آثار و برکات وجود امام زمان علیه السلام

امان از عذاب الهی

حالا که هر عمل و عبادت و هر چیزی اثری دارد، این سؤال مطرح می‌شود که فایده امام غایب و دور از دسترس برای ما چیست و چگونه می‌توانیم از ایشان بهره ببریم؟ خیلی مختصر، در این باره چند نکته را مطرح می‌کنم.

۱. کافی، ج ۳، ص ۳۴۳.

۲. بحار الأنوار، ج ۸۲، ص ۳۳۶.

آیه شریف قرآن می‌فرماید:

﴿وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا﴾^۱

و ما هیچ گاه [قومی را] عذاب نکردیم؛ مگر اینکه [پیش از آن و برای اتمام حجت،] رسولی بفرستیم.

مسلم است که پروردگار، قواعد و ضوابطی برای بشر تعیین کرده است. کلاس به کلاس هم بوده است. حضرت آدم و مردمان آن زمان، کلاسی داشته‌اند؛ حضرت نوح و حضرت ابراهیم (علیهم‌السلام) یک کلاس داشته‌اند و همین طور بوده است تا اینکه کلاس‌های ابتدایی تمام شد و دوره نبی اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) رسید. مرحله نبی اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) تقریباً مرحله دانشگاهی است. وظیفه جامعه هر زمان، این بوده که طبق همان ضوابط و احکام عمل کنند. کسانی که عمل کردند، خدا اجرشان را می‌دهد و کسانی که عمل نکردند و احکام الهی را زیر پا گذاشتند، حضرت حق، برایشان عذاب فرستاد که در تاریخ، نمونه‌هایی از هر دو دسته، ذکر شده است.

از زمان حضرت آدم - حدود شش هزار سال پیش - تا زمان نبی اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم)، امت‌هایی که احکام الهی را زیر پا گذاشتند و پیامبران و اوصیای آنان را کشتند، خدا برایشان عذاب نازل کرد. صفحات تاریخ، شاهد صدق این مدعا است؛ لکن از زمان بعثت حضرت محمد (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) تا به حال، چنین عذاب‌هایی نازل نشده است؛ چه معاصی و فسادهایی که از این امت سرزد؛ ولی عذاب نازل نشد. علتش چیست؟

حضرت حق می‌فرماید:

﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ﴾^۲

و خدا بر آن نیست که آنان را در حالی که تو در میانشان به سر می‌بری، عذاب کند.

۱. سوره اسراء، ۱۵.

۲. سوره انفال، ۳۳.

یعنی ای حبیب من! در اَمّت‌های گذشته به دلیل معصیت و مخالفت و طغیان، برایشان عذاب نازل می‌کردم؛ اما اَمّت تو را تا هنگامی که در میانشان هستی، به احترام تو عذاب نمی‌کنم. جبرئیل مکرّر به محضر نبی اکرم ﷺ می‌آمد که رسول الله ﷺ اجازه دهد کوه‌ها را بر این مردم مسلّط کند تا همه را نابود نماید.^۱ ملک موکل آب آمد^۲ و گفت: «یا رسول الله! اجازه بده» حضرت اجازه ندادند. همچنین به ملک موکل باد هم اجازه ندادند. حضرت حق فرمود به سبب احترام و علاقه و محبتی که به شما دارم، اَمّت را عذاب نمی‌کنم.

بعد از پیغمبر ﷺ، امیرالمؤمنین ﷺ که نفّس پیغمبر است به دلیل آیه «انْفُسًا»^۳؛ بعد، حضرت امام حسن ﷺ که نفّس امیرالمؤمنین ﷺ است؛ بعد، امام حسین ﷺ، یکی یکی تا اکنون که زمان غیبت کبرا است، حضرت بقیه الله امان از نزول عذاب است. چه فایده‌ای بیشتر از این می‌خواهید؟ این بی‌بندوباری حاکم در تمام دنیا را می‌بینید که به مملکت امام زمان ﷺ هم سرایت کرده است؛ لکن به احترام امام زمان ﷺ عذاب بر ما نازل نمی‌شود. هر معصیتی که می‌شود - خدا می‌داند - تیری به قلب نازنین امام زمان ﷺ است. امام زمان از نیت‌ها، اعمال و رفتار ما آگاه است؛ همه را می‌بیند و می‌داند. یکی از نفع‌های امام زمان ﷺ عدم نزول بلا است؛ با اینکه همه ما استحقاق نزول عذاب را داریم. چه نفعی از این بالاتر؟

هر معصیتی که می‌شود تیری به قلب نازنین امام زمان ﷺ است. امام زمان از نیت‌ها، اعمال و رفتار ما آگاه است؛ همه را می‌بیند و می‌داند.

۱. الأصول الستة عشر، ص ۳۷.

۲. بحار الأنوار، ج ۱۶، ص ۴۰۴.

۳. سوره آل عمران، ۶۱.